

Brüsszel, 2023.2.7.
COM(2023) 63 final

2023/0025 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

**az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló 2012/19/EU irányelv
módosításáról**

(EGT-vonatkozású szöveg)

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az Európai Unió Bírósága 2022. január 25-én, a C-181/20. sz. ügyben¹ hozott ítéletében részlegesen érvénytelennek nyilvánította az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló 2012/19/EU irányelv (a továbbiakban: e-hulladékról szóló irányelv) 13. cikkének (1) bekezdését indokolatlan visszamenőleges hatály okán, mivel az előírja, hogy a 2005. augusztus 13. és 2012. augusztus 13. között forgalomba hozott fotovoltaikus panelekből származó hulladékok gyűjtésének, kezelésének, hasznosításának és környezetvédelmi szempontból megfelelő ártalmatlanításának költségeit a gyártók finanszírozzák. Az utóbbi időpont a 2002/96/EK irányelvet felváltó, akkoriban új e-hulladékról szóló irányelv hatálybalépése. Hatálybalépésétől kezdve a fotovoltaikus panelek az e-hulladékról szóló irányelv hatálya alá kerültek. Ezenkívül a 2012. évi irányelv tágabb értelemben 2018. augusztus 15-től „nyitott hatályt” vezetett be, e tekintetben változást hozva a korábbi 2002/96/EK irányelv hatályához képest.

A Bíróság azzal érvel, hogy a 2012/19/EU irányelv elfogadását megelőzően – a hulladékokról szóló 2008/98/EK irányelv² 14. cikke értelmében – a tagállamok megválaszthatták, hogy a fotovoltaikus panelekből származó hulladékok kezelésével kapcsolatos költségeket a jelenlegi vagy korábbi hulladékbirtokosoknak, illetve a fotovoltaikus panelek gyártójának vagy forgalmazójának kell-e viselnie. A Bíróság szerint visszamenőleges hatályúnak kell tekinteni a 2012/19/EU irányelv 13. cikkének (1) bekezdésével később megállapított szabályt, amely szerint a nem magánháztartásoknak szánt fotovoltaikus panelek életciklusuk végén történő kezelésével kapcsolatos költségeinek finanszírozását valamennyi tagállamban a gyártók kötelesek biztosítani, beleértve azokat az eseteket is, amikor a termékeket már a korábbi jogszabály hatálya alatt forgalomba hozták. Ez tehát a jogbiztonság elvének megsértését eredményezi.

Az ítélet nyomán követő intézkedést ír elő az e-hulladékról szóló irányelvnek, valamint annak 13. cikke (1) bekezdésének célzott módosítása révén az elektromos és elektronikus berendezések magánháztartásoktól eltérő felhasználóktól származó hulladékok gyűjtésének és kezelésének finanszírozása tekintetében.

Ezenkívül a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az e-hulladékról szóló irányelv 12. cikkének (1) bekezdését is módosítani kell, mivel az párhuzamos rendelkezést tartalmaz a magánháztartásokban használt elektromos és elektronikus berendezésekkel kapcsolatosan. Jóllehet a Bíróság ítélete nem foglalkozott kimondottan e cikkel, mivel az nem érintette az alapügyet, a Bíróság érvelése fényében az szintén visszamenőleges hatályúnak tekinthető, ezért hasonló módosítást kell végrehajtani.

A célzott bizottsági javaslat foglalkozik a Bíróság ítéletének az olyan egyéb termékekre gyakorolt hatásával, amelyek 2018. augusztus 15-től az e-hulladékról szóló irányelv 2. cikke (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott „nyitott hatály” alá tartoznak, és amelyek helyzete hasonló, mint a fotovoltaikus panelek esetében, amelyekre a Bíróság ítélete kifejezetten irányul. A „nyitott hatály” különösen magában foglalhatja mind a

¹ *HL C 222., 2020.7.6.*

² *HL L 312., 2008.11.22., 3. o.*

magánháztartásoknak szánt elektromos és elektronikus berendezéseket, mind pedig a magánháztartásokon kívüli felhasználóknak szánt elektromos és elektronikus berendezéseket³. A Bíróság ítéletéből következik, hogy mindkét esetben tisztázni kell, hogy a gyártók csak 2018. augusztus 15-től kötelesek finanszírozni a nyitott hatály alá tartozó elektromos és elektronikus berendezésekből származó hulladékok kezelését.

Következésképpen a bizottsági javaslat hatálya a 12. cikk (1) bekezdésének módosítására is kiterjed. A 12. cikk (3) és (4) bekezdésének módosítása javasolt azon időpont pontosítása érdekében, amelytől fogva a gyártók finanszírozási kötelezettsége fennáll.

Hasonlóképpen, az egyébként visszamenőleges hatálynak a Bíróság érvelése alapján történő kijavítása érdekében a bizottsági javaslat célja továbbá az elektromos és elektronikus berendezések jelölésére vonatkozó 15. cikk (2) bekezdésének módosítása.

Ezenkívül ez a javaslat frissíti az e-hulladékról szóló irányelv 14. cikke (4) bekezdésében és 15. cikke (2) bekezdésében az elektromos és elektronikus berendezések jelöléséről szóló EN 50419 európai szabványra való hivatkozásokat az elektromos és elektronikus berendezések hulladékainak szelektív gyűjtése tekintetében, felváltva az említett szabvány 2006. évi változatára való hivatkozást a 2022. évi változatára való hivatkozással.

• **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

Az elektromos és elektronikus berendezések hulladékainak kezelésére vonatkozó jelenlegi uniós szabályokat a 2012/19/EU irányelv állapítja meg.

Az Európai Unió Bíróságának a C-181/20. sz. ügyben hozott ítéletét követő intézkedésként a javaslat célja az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló irányelv 12. cikke (1), (3) és (4) bekezdésének, 13. cikke (1) bekezdésének és 15. cikke (2) bekezdésének módosítása. Ezek a rendelkezések a kiterjesztett gyártói felelősség elvével kapcsolatosak, amely az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló irányelv egyik kulcsfontosságú elve, már az első 2002/96/EK irányelvben is szerepelt, és az Európai Unió működéséről szóló szerződésben foglalt, a „szennyező fizet” elvét hajtja végre. A kiterjesztett gyártói felelősség elvét részletesebben a hulladékokról szóló 2008/98/EK irányelv (a továbbiakban: hulladék-keretirányelv) határozza meg. A javaslat teljes mértékben hatályban tartja a kiterjesztett gyártói felelősségről szóló rendelkezéseket. A Bíróság ítélete fényében azonban a visszaható hatály tilalmának elvét és a gazdasági szereplők ezzel kapcsolatos érdekeit tiszteletben kell tartani azon időszakot illetően, amikor az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló irányelv még nem vonatkozott a fotovoltaiikus panelekre és más termékekre, amelyek újonnan kerültek annak hatálya alá.

A javaslat célja továbbá a 14. cikk (4) bekezdésének és a 15. cikk (2) bekezdésének módosítása az EN 50419 európai szabványra való hivatkozás aktualizálása érdekében, azáltal, hogy a Cenelec által 2006 márciusában elfogadott EN 50419 szabvány helyébe e szabványnak a 2022-ben elfogadott, felülvizsgált változata lép, és frissülnek az e-hulladékról szóló irányelvben a szabványra való hivatkozások (EN 50419:2022).

³ A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a 2012/19/EU irányelv (az új WEEE-irányelv) hatályának felülvizsgálatáról, valamint az új WEEE-irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében említett gyűjtési arányokhoz kapcsolódó határidők felülvizsgálatáról és az irányelv III. mellékletében szereplő elektromos és elektronikus berendezések egy vagy több kategóriája tekintetében külön gyűjtési arány esetleges meghatározásáról, COM(2017) 171 final.

Ezek a javaslatban szereplő, célzott módosítások nem kapcsolódnak az elektromos és elektronikus berendezések hulladékaival kapcsolatos egyéb szakpolitikai rendelkezésekhez.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A javaslatban szereplő e célzott módosítások megőrzik az irányelv és a kiterjesztett gyártói felelősségről szóló rendelkezések koherenciáját más uniós szakpolitikákkal.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A javaslat az Európai Unió működéséről szóló szerződés környezetvédelemmel kapcsolatos 192. cikkének (1) bekezdésén alapul, amely az általa módosított törvény jogalapja.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

A 2012/19/EU irányelv (36) preambulumbekkezdésében említettek szerint, mivel ezen irányelv célját a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és a probléma léptéke miatt az az Unió szintjén jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően.

Tekintettel arra, hogy a célzott módosítás arra törekszik, hogy a Bíróság ítéletével összhangban módosítsa az irányelv már meglévő rendelkezéseit, megállapítható, hogy a 2012/19/EU irányelv eredeti szándékának megfelelően tiszteletben tartja a szubszidiaritás elvét és az uniós hozzáadott értéket. Ezen túlmenően, mivel a tagállamok eltérően értelmezhetik azt a kérdést, hogy a kiterjesztett gyártói felelősség mikortól vonatkozik a fotovoltaiikus panelekre és az új elektromos és elektronikus berendezésekre, szükség van a módosításra.

- **Arányosság**

Amint azt a 2012/19/EU irányelv (36) preambulumbekkezdése jelzi, az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt arányosság elvével összhangban az e-hulladékról szóló irányelv nem lépi túl a céljai eléréséhez szükséges mértéket.

Tekintettel arra, hogy a célzott módosítás arra törekszik, hogy a Bíróság ítéletével összhangban módosítsa az irányelv már meglévő rendelkezéseit, megállapítható, hogy a 2012/19/EU irányelv eredeti szándékának megfelelően tiszteletben tartja az arányosság elvét.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Tekintettel arra, hogy a célzott módosítás arra törekszik, hogy a Bíróság ítéletével összhangban módosítsa az e-hulladékról szóló irányelv már meglévő rendelkezéseit, ez a javaslat a 2012/19/EU irányelvet módosító irányelv formáját ölti.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

Tárgytalan.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A tagállamok szakértőit tájékoztatták a Bíróságnak a C-181/20. sz. ügyben ítéletének következményeiről az eljárás folyamán, valamint a hulladékokkal foglalkozó szakértői csoport 2022. április 7-i, az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló 2012/19/EU irányelv végrehajtásával kapcsolatos ülésén⁴, ahol a Bizottság ismertette a célzott módosítás főbb elemeit, és visszajelzést kért. Nem emeltek kifogást a javasolt eljárással kapcsolatban, és nem érkeztek konkrét észrevételek.

Mivel a Bíróság ítélete megköveteli a Bizottságtól, hogy indokolatlan késedelem nélkül hajtsa végre az ítéletet, valamint a javaslat korlátozott jellegére tekintettel nem került sor további konzultációkra az érdekelt felekkel.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

Tekintettel arra, hogy e javaslat világosan meghatározott, korlátozott hatálya az Európai Unió Bíróság által hozott ítélet végrehajtására vonatkozik, nem volt szükség külső szakértők bevonására.

- **Hatásvizsgálat**

Nem került sor hatásvizsgálatra, mivel a Bizottságnak nem volt más választása, mint az Európai Unió Bíróságának a C-181/20. sz. ügyben hozott ítélete értelmében az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló irányelv egyes konkrét cikkeinek módosítása.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

A javaslat az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló irányelv 12. cikke (1), (3) és (4) bekezdésének, 13. cikke (1) bekezdésének és 15. cikke (2) bekezdésének módosítására korlátozódik az Európai Unió Bíróságának a C-181/20. sz. ügyben hozott ítéletét követő intézkedésként, valamint a 14. cikk (4) bekezdésének és a 15. cikk (2) bekezdésének módosítására az EN 50419 európai szabványra való hivatkozás aktualizálása érdekében. A javaslat ezért szigorúan meghatározott jogi hatályt és formátumot követ.

- **Alapjogok**

A javaslat nem érinti az alapjogok védelmét. Tekintettel az Európai Unió Bíróságának a C-181/20. sz. ügyben hozott ítéletére, az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló irányelv módosítására irányuló, célzott bizottsági javaslaton keresztül nyomon követő intézkedést kell megvalósítani.

⁴ Az ülés napirendje és jegyzőkönyve a [bizottsági szakértői csoportok és más hasonló testületek nyilvánartásában \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TOP/?uri=CELEX:5202204120010001-1) érhető el. Lásd különösen a napirend 3. pontját.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javasolt intézkedés nem irányoz elő költségvetési következményeket az Európai Bizottság számára. Következésképpen nem áll rendelkezésre pénzügyi kimutatás.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

Az e-hulladékról szóló irányelv 16. cikke már rendelkezik a jelentéstételről, amelyet ez a célzott bizottsági javaslat nem érint.

Ezenkívül az e-hulladékról szóló irányelv alkalmazásában az adatok kiszámítására, ellenőrzésére és jelentésére vonatkozó szabályokat a 2019. december 17-i (EU) 2019/2193 bizottsági végrehajtási határozat írja elő.

E javaslattal kapcsolatban nincs szükség további intézkedésekre vagy mechanizmusokra.

- **Magyarázó dokumentumok (irányelvek esetében)**

A Bizottság úgy véli, hogy az irányelvek átültetésére vonatkozó információk minőségének javítása érdekében szükség van az irányelveket átültető tagállami intézkedéseket ismertető dokumentumokra.

A javasolt rendelkezések fő célja, hogy biztosítsák az Európai Unió Bírósága ítéletének való megfelelést, és ezáltal egyértelművé tegyék azt az időpontot, amelytől kezdve mind a magánháztartásoknak, mind pedig a magánháztartásokon kívüli felhasználóknak szánt különböző elektromos és elektronikus berendezések gyártóinak biztosítaniuk kell a termékeikből származó hulladékok kezelésének finanszírozását. Ezért az új jogszabály teljes és helyes átültetése elengedhetetlen e cél elérése és a tagállamok közötti harmonizált megközelítés garantálásához.

A magyarázó dokumentumok átadására vonatkozó követelmény további adminisztratív terhet róhat egyes tagállamokra. E dokumentumok ugyanakkor szükségesek az átültetés teljességének és helyességének eredményes ellenőrzéséhez, ami a fentiekben ismertetett okokból alapvetően fontos; másfelől pedig nincs olyan kevesebb teherrel járó intézkedés, amely lehetővé tenné a hatékony ellenőrzést. A magyarázó dokumentumok emellett jelentős mértékben hozzájárulhatnak azon adminisztratív terhek csökkentéséhez, amelyek a megfelelés nyomon követése kapcsán a Bizottságra nehezednek; e dokumentumok hiányában jelentős mértékű erőforrás igénybevétele volna szükséges, illetve számos alkalommal fel kellene venni a kapcsolatot a nemzeti hatóságokkal ahhoz, hogy a Bizottság valamennyi tagállam esetében fel tudja térképezni az átültetési módszereket.

A fentiek miatt indokolt arra kérni a tagállamokat, hogy az átültető intézkedések bejelentésével együtt egy vagy több olyan dokumentumot is benyújtsanak, amelyek kifejtik az e-hulladékról szóló irányelvet módosító irányelv rendelkezései és a nemzeti átültető jogszabályok megfelelő részei közötti összefüggéseket.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

Az 1. cikk az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló 2012/19/EU irányelv következő cikkeinek módosításáról rendelkezik:

12. cikk, (1) bekezdés:

A javasolt módosítás célja annak tisztázása, hogy az e-hulladékról szóló irányelv hatálya alá csak 2018. augusztus 15-től tartozó, magánháztartásoknak szánt fotovoltaikus panelek, valamint elektromos és elektronikus berendezések (a továbbiakban: nyitott hatály alá tartozó elektromos és elektronikus berendezések) gyártóinak mikortól kell biztosítaniuk a magánháztartásokból származó elektromos és elektronikus berendezések hulladékai gyűjtése, kezelése, hasznosítása és környezetvédelmi szempontból megfelelő ártalmatlanítása költségeinek finanszírozását. Konkrétan egyértelművé teszi, hogy a magánháztartásoknak szánt fotovoltaikus panelek gyártói biztosítják az elektromos és elektronikus berendezések fotovoltaikus panelekből származó hulladékainak gyűjtésével, kezelésével, hasznosításával és környezetvédelmi szempontból megfelelő ártalmatlanításával kapcsolatos költségek finanszírozását, amennyiben az ilyen fotovoltaikus paneleket 2012. augusztus 13-tól kezdődően hozták forgalomba.

Azt is rögzíti, hogy a magánháztartásoknak szánt, nyitott hatály alá tartozó elektromos és elektronikus berendezések gyártói biztosítják az ezekből származó hulladékok tekintetében a fent említett költségek finanszírozását, amennyiben az elektromos és elektronikus berendezéseket 2018. augusztus 15-ét követően hozták forgalomba.

12. cikk, (3) bekezdés:

Ennek a rendelkezésnek az a célja, hogy törölje az irányelv szövegéből az első mondat első részét („A 2005. augusztus 13-át követően forgalomba hozott termékek esetén”), tekintettel arra, hogy a 2005. augusztus 13-ra való hivatkozás elavult a Bíróság ítéletének hatálybalépése miatt.

12. cikk, (4) bekezdés:

A javasolt módosítás egyértelművé teszi, hogy ez a bekezdés csak az e-hulladékról szóló irányelv 2. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett, a fotovoltaikus panelektől eltérő termékekből származó elektromos és elektronikus berendezések hulladékaira vonatkozik.

13. cikk, (1) bekezdés:

A javasolt módosítás célja annak tisztázása, hogy az e-hulladékról szóló irányelv hatálya alá csak 2018. augusztus 15-től tartozó, magánháztartásoktól eltérő felhasználóknak szánt fotovoltaikus panelek, valamint elektromos és elektronikus berendezések (a továbbiakban: nyitott hatály alá tartozó elektromos és elektronikus berendezések) gyártóinak mikortól kell biztosítaniuk az elektromos és elektronikus berendezések hulladékai gyűjtése, kezelése, hasznosítása és környezetvédelmi szempontból megfelelő ártalmatlanítása költségeinek finanszírozását.

Konkrétan egyértelművé teszi, hogy a magánháztartásoktól eltérő felhasználóknak szánt fotovoltaikus panelek gyártói biztosítják legalább az elektromos és elektronikus berendezések fotovoltaikus panelekből származó hulladékainak gyűjtésével, kezelésével, hasznosításával és környezetvédelmi szempontból megfelelő ártalmatlanításával kapcsolatos költségek finanszírozását, amennyiben az ilyen fotovoltaikus paneleket 2012. augusztus 13-tól kezdődően hozták forgalomba.

Azt is tisztázza, hogy a magánháztartásoktól eltérő felhasználóknak szánt, nyitott hatály alá tartozó elektromos és elektronikus berendezések gyártói biztosítják az ezekből származó

hulladékok tekintetében a fent említett költségek finanszírozását, amennyiben azokat 2018. augusztus 15-ét követően hozták forgalomba.

14. cikk (4) bekezdés:

Ez a javasolt módosítás előírja, hogy aktualizálni kell az e-hulladékról szóló irányelvben az EN 50419 európai szabványra való hivatkozást. Mivel ezt a szabványt 2022-ben felülvizsgálták, a javaslat szerint a szabvány 2006-os változatára való hivatkozás helyébe a 2022. évi frissített változatra való hivatkozásnak kell lépnie.

15. cikk (2) bekezdés:

A javasolt módosítás a 12. és 13. cikk módosítása nyomán szükségszerű módosítás, annak egyértelművé tétele érdekében, hogy a gyártóknak az elektromos és elektronikus berendezések megjelölésére vonatkozó kötelezettsége csak 2012. augusztus 13-tól alkalmazandó a fotovoltikus panelekre, és csak 2018. augusztus 15-től a nyitott hatály alá tartozó elektromos és elektronikus berendezésekre. A javasolt módosítás előírja továbbá, hogy a 14. cikk (4) bekezdésében e tekintetben végrehajtott módosítással összhangban aktualizálni kell az EN 50419 európai szabványra való hivatkozást.

A 2. cikk az irányelvnek a tagállamok általi átültetésére vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz.

A 3. cikk az intézkedés hatálybalépésére vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz.

A 4. cikk meghatározza az intézkedés címzettjeit, azaz a tagállamokat.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE**az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló 2012/19/EU irányelv módosításáról**

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 192. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére⁵,tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére⁶,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) Az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló 2012/19/EU irányelv 2012. augusztus 13-án lépett hatályba, és felváltotta a 2002/96/EK irányelvet.
- (2) A fotovoltaikus paneleket, amelyek nem tartoztak a 2002/96/EK irányelv hatálya alá, 2012. augusztus 13-tól vonták a 2012/19/EU irányelv hatálya alá, amikor is a 2012/19/EU irányelv 2. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett I. és II. melléklet 4. kategóriájába sorolták őket.
- (3) A 2012/19/EU irányelv 13. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy az elektromos és elektronikus berendezések 2005. augusztus 13-át követően forgalomba hozott termékekből keletkezett, nem magánháztartásokból származó hulladékai gyűjtésének, kezelésének, hasznosításának és környezetvédelmi szempontból megfelelő ártalmatlanításának finanszírozásáért a gyártók felelősek.
- (4) 2022. január 25-én az Európai Unió Bírósága a C-181/20. sz. ügyben hozott ítéletében⁷ indokolatlan visszamenőleges hatály miatt érvénytelennek nyilvánította a 2012/19/EU irányelv 13. cikkének (1) bekezdését a 2005. augusztus 13. és 2012. augusztus 12. között forgalomba hozott fotovoltaikus panelek vonatkozásában. A Bíróság kimondta, hogy mivel a 2012/19/EU irányelv elfogadását megelőzően a 2008. november 19-i, hulladékokról szóló 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁸ 14. cikke alapján az uniós jogalkotás a tagállamokra hagyta annak megválasztását, hogy a fotovoltaikus panelekből származó hulladékok kezelésével

⁵ HL C ., ., . o.⁶ HL C ., ., . o.⁷ A Bíróság 2022. január 25-i ítélete (nagytanács) (a Nejvyšší soud [Cseh Köztársaság] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem) – VYSOČINA WIND a.s. kontra Česká republika – Ministerstvo životního prostředí (C-181/20 sz. ügy) (HL C 222., 2020.7.6.).⁸ HL L 312., 2008.11.22., 3. o.

kapcsolatos költségeket a jelenlegi vagy korábbi hulladékbirtokosoknak, illetve a fotovoltaiikus panelek gyártójának vagy forgalmazójának kell-e viselnie, majd ezt követően a 2012/19/EU irányelv 13. cikkének (1) bekezdésében megállapította azt a szabályt, amely szerint e költségeket minden tagállamban a gyártóknak kell viselniük, beleértve azokat a termékeket is, amelyeket ez utóbbiak akkor hoztak forgalomba, amikor a korábbi jogszabály volt hatályban, az utóbbi szabály visszamenőlegesen alkalmazandónak tekintendő, ezért a jogbiztonság elvének megsértését eredményezheti. A Bíróság kimondta, hogy ez a visszaható hatály a 2012/19/EU irányelv 2012. augusztus 13-i hatálybalépése előtt forgalomba hozott fotovoltaiikus panelekre vonatkozik.

- (5) A Bíróság ítélete, amelyben a 2012/19/EU irányelv 13. cikkének (1) bekezdését részlegesen érvénytelennek nyilvánította, közvetlenül utal arra, hogy az érintett bekezdést oly módon kell módosítani, hogy az ne vonatkozzon a 2005. augusztus 13. és 2012. augusztus 13. között forgalomba hozott fotovoltaiikus panelek magánháztartásoktól eltérő felhasználóktól származó hulladékaira. Ezenkívül a Bíróság ítéletében kifejtett megfontolások fényében a 2012/19/EU irányelvet a fotovoltaiikus panelek magánháztartásokból származó olyan hulladékaik kezelésének finanszírozása kapcsán is módosítani kell, amelyekre a 2012/19/EU irányelv 12. cikke alkalmazandó, valamint a más elektromos és elektronikus berendezések kapcsán is – a magánháztartásokból, illetve a magánháztartásokon kívüli felhasználóktól származó hulladékok tekintetében –, amelyeknél a fotovoltaiikus panelekhez hasonló helyzet áll fenn.
- (6) A 2012/19/EU irányelv 2. cikke (1) bekezdésének b) pontja 2018. augusztus 15-től az összes elektromos és elektronikus berendezésre kiterjeszti az irányelv hatályát. A fotovoltaiikus panelekhez hasonlóan azok az elektromos és elektronikus berendezések, amelyek nem tartoztak a 2012/19/EU irányelv hatálya alá annak 2. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján, azonban 2018. augusztus 15-től kezdődően bekerültek annak hatálya alá a 2. cikk (1) bekezdésének b) pontja alapján (nyitott hatály alá tartozó elektromos és elektronikus berendezések), korábban nem tartoztak a 2002/96/EK irányelv hatálya alá sem. Ezért a 2012/19/EU irányelv elfogadását megelőzően a 2008/98/EK irányelv 14. cikke értelmében a tagállamok megválaszthatták, hogy az említett elektromos és elektronikus berendezésekből származó hulladék kezelésével kapcsolatos költségeket a jelenlegi vagy korábbi hulladékbirtokosoknak, illetve az említett berendezések gyártójának vagy forgalmazójának kell viselnie. Ebből kifolyólag a 2012/19/EU irányelv 13. cikke (1) bekezdésének a nyitott hatály alá tartozó elektromos és elektronikus berendezésekre történő alkalmazása a Bíróság C-181/20. sz. ügyben hozott ítéletében kifejtett okok miatt ellentétes lenne a jogbiztonság elvével. Mivel a 2012/19/EU irányelvben azonban csak 2018. augusztus 15-től szerepelnek a nyitott hatály alá tartozó elektromos és elektronikus berendezések, a 13. cikk (1) bekezdését úgy kell módosítani, hogy az ne vonatkozzon a 2005. augusztus 13. és 2018. augusztus 15. között forgalomba hozott, nyitott hatály alá tartozó elektromos és elektronikus berendezésekre.
- (7) A 2012/19/EU irányelv 13. cikkének (1) bekezdését tükröző rendelkezésként, amely a magánháztartásoktól eltérő felhasználókra vonatkozik, a 2012/19/EU irányelv 12. cikke (1) bekezdésének értelmében – amelyet a 12. cikk (3) bekezdésével összefüggésben kell értelmezni – a 2005. augusztus 13-tól forgalomba hozott termékek tekintetében az elektromos és elektronikus berendezések magánháztartásokból származó hulladékaik gyűjtésének, kezelésének, hasznosításának és környezetvédelmi szempontból megfelelő ártalmatlanításának költségeit a gyártók finanszírozzák. A Bíróság C-181/20. sz. ügyben hozott ítéletében kifejtett okok miatt,

amennyiben e rendelkezések alkalmazandók a 2005. augusztus 13. és 2012. augusztus 13. között forgalomba hozott fotovoltaikus panelekből, valamint a 2005. augusztus 13. és 2018. augusztus 15. között forgalomba hozott, nyitott hatály alá tartozó elektromos és elektronikus berendezésekből származó hulladékok kezelési költségeinek finanszírozására, azok visszamenőleges hatállyal is alkalmazandók lennének, a jogbiztonság elvével ellentétes módon. Ezért a 2012/19/EU irányelv 12. cikkét módosítani kell oly módon, hogy az ne vonatkozzon sem a 2005. augusztus 13. és 2012. augusztus 13. között forgalomba hozott fotovoltaikus panelekre, sem pedig a 2005. augusztus 13. és 2018. augusztus 15. között forgalomba hozott, nyitott hatály alá tartozó elektromos és elektronikus berendezésekre.

- (8) A 2012/19/EU irányelv 14. cikkének (4) bekezdése és 15. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy a forgalomba hozott elektromos és elektronikus berendezéseket – lehetőleg a Cenelec által 2006 márciusában elfogadott EN 50419 európai szabványnak megfelelően – meg kell jelölni. Ezt a szabványt a 2012/19/EU irányelvre vonatkozóan benne szereplő hivatkozások aktualizálása érdekében felülvizsgálták. Ezért a 14. cikk (4) bekezdésének és a 15. cikk (2) bekezdésének a szabványra utaló hivatkozásait naprakésszé kell tenni, hogy azok az EN 50419 szabvány aktualizált, a Cenelec által 2022 júliusában elfogadott változatára hivatkozzanak.
- (9) A 2012/19/EU irányelv 15. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy annak érdekében, hogy az elektromos vagy elektronikus berendezések forgalomba hozatalának időpontját egyértelműen meg lehessen határozni, a tagállamok biztosítják, hogy az elektromos vagy elektronikus berendezésen található jelzésből kiderüljön, hogy a berendezést 2005. augusztus 13-át követően hozták forgalomba. A 12. és 13. cikk módosítása nyomán szükségeszerű módosításként a 15. cikk (2) bekezdését módosítani kell a fotovoltaikus panelek és a nyitott hatály alá tartozó elektromos és elektronikus berendezések tekintetében oly módon, hogy az egyértelművé tegye, hogy a megjelölési kötelezettség csak 2012. augusztus 13-tól alkalmazandó a fotovoltaikus panelekre, és csak 2018. augusztus 15-től a nyitott hatály alá tartozó elektromos és elektronikus berendezésekre.
- (10) A tagállamoknak és a Bizottságnak a magyarázó dokumentumokról szóló, 2011. szeptember 28-i együttes politikai nyilatkozatával⁹ összhangban a tagállamok vállalták, hogy az átültető intézkedéseikről szóló értesítéshez indokolt esetben egy vagy több olyan dokumentumot mellékelnek, amely megmagyarázza az irányelv elemei és az azt átültető nemzeti jogi eszközök megfelelő részei közötti kapcsolatot. Ezen irányelv tekintetében a jogalkotó az ilyen dokumentumok megküldését indokoltnak tekinti,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

A 2012/19/EU irányelv módosítása

A 2012/19/EU irányelv a következőképpen módosul:

1. A 12. cikk a következőképpen módosul:
 - a) az (1) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a gyártók biztosítsák legalább az elektromos és elektronikus berendezések magánháztartásokból származó és az 5. cikk (2) bekezdésének megfelelően létrehozott gyűjtőhelyeken elhelyezett

⁹ HL C 369., 2011.12.17., 14. o.

hulladécai gyűjtésének, kezelésének, hasznosításának és környezetvédelmi szempontból megfelelő ártalmatlanításának finanszírozását a következők szerint:

- a) a 2. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett, a fotovoltaikus panelektől eltérő elektromos és elektronikus berendezések hulladécai esetében, amennyiben az ilyen elektromos és elektronikus berendezéseket 2005. augusztus 13. után hozták forgalomba;
 - b) az elektromos és elektronikus berendezések fotovoltaikus panelekből származó hulladécai esetében, amennyiben az ilyen fotovoltaikus paneleket 2012. augusztus 13-tól kezdődően hozták forgalomba; valamint
 - c) a 2. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett és a 2. cikk (1) bekezdése a) pontjának hatálya alá nem tartozó elektromos és elektronikus berendezések hulladécai esetében, amennyiben az ilyen elektromos és elektronikus berendezéseket 2018. augusztus 15-től kezdődően hozták forgalomba.”;
- b) a (3) bekezdés első albekezdésének helyébe a következő szöveg lép:
- „3. A gyártó felelős az (1) bekezdésben említett tevékenységek finanszírozásáért a saját termékéből származó hulladék tekintetében. A gyártók választhatnak, hogy ezt a kötelezettséget egyénileg, vagy kollektív rendszerhez csatlakozva teljesítik-e.”;
- c) a (4) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:
- „(4) Az elektromos és elektronikus berendezések 2005. augusztus 13-án vagy azelőtt forgalomba hozott, a 2. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett, fotovoltaikus panelektől eltérő termékekből származó hulladékaival (a továbbiakban: hulladékká vált régebbi berendezések) való gazdálkodás költségei finanszírozásának felelőssége olyan rendszert vagy rendszereket terhel, amelyhez vagy amelyekhez a vonatkozó költségek felmerülésekor a piacon jelen lévő valamennyi gyártó arányosan, pl. az adott berendezés jellegének megfelelő piaci részesedése arányában hozzájárul.”

2. A 13. cikk (1) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy az elektromos és elektronikus berendezések magánháztartásoktól eltérő felhasználóktól származó hulladécai gyűjtésének, kezelésének, hasznosításának és környezetvédelmi szempontból megfelelő ártalmatlanításának költségeit a gyártók finanszírozzák a következők szerint:

- a) a 2. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett, a fotovoltaikus panelektől eltérő elektromos és elektronikus berendezések hulladécai esetében, amennyiben az ilyen elektromos és elektronikus berendezéseket 2005. augusztus 13. után hozták forgalomba;
- b) az elektromos és elektronikus berendezések fotovoltaikus panelekből származó hulladécai esetében, amennyiben az ilyen fotovoltaikus paneleket 2012. augusztus 13-tól kezdődően hozták forgalomba; valamint

- c) a 2. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett, a 2. cikk (1) bekezdése a) pontjának hatálya alá nem tartozó elektromos és elektronikus berendezések hulladékai esetében, amennyiben az ilyen elektromos és elektronikus berendezéseket 2018. augusztus 15-től kezdődően hozták forgalomba”.

3. A 14. cikk (4) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(4) A tagállamok annak érdekében, hogy az elektromos és elektronikus berendezések hulladékainak válogatatlan települési hulladékként történő ártalmatlanítását a lehető legalacsonyabb szintre csökkentsék, valamint hogy elősegítsék annak elkülönített gyűjtését, biztosítják, hogy a gyártók a IX. mellékletben szereplő ábrával megfelelően – lehetőleg az EN 50419:2022 európai szabvány szerint – megjelöljék a forgalomba hozott elektromos és elektronikus berendezéseket. Kivételes esetekben, amikor ez a termék mérete vagy funkciója miatt szükséges, az ábrát az elektromos és elektronikus berendezések csomagolására, használati utasítására és garanciajegyére kell nyomtatni.”;

4. A 15. cikk (2) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(2) Annak érdekében, hogy az elektromos vagy elektronikus berendezés forgalomba hozatalának időpontját egyértelműen meg lehessen határozni, a tagállamok biztosítják, hogy az elektromos vagy elektronikus berendezésen található jelzésből kiderüljön, hogy a berendezést 2005. augusztus 13-át követően hozták forgalomba. Lehetőség szerint az EN 50419:2022 európai szabványt kell alkalmazni e célból.

A fotovoltaiikus panelek esetében az első albekezdésben említett kötelezettség csak a 2012. augusztus 13-tól kezdődően forgalomba hozott fotovoltaiikus panelekre vonatkozik.

A 2. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett és a 2. cikk (1) bekezdése a) pontjának hatálya alá nem tartozó elektromos és elektronikus berendezések esetében az első albekezdésben említett kötelezettség csak a 2018. augusztus 15-től kezdődően forgalomba hozott elektromos és elektronikus berendezésekre vonatkozik.”

2. cikk

Átültetés

- (1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek legkésőbb - ig [a hatálybalépéstől számított egy év] megfeleljenek. E rendelkezések szövegét haladéktalanul közlik a Bizottsággal.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

- (2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb rendelkezéseinek szövegét, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

3. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

4. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*az Európai Parlament részéről
az elnök*

*a Tanács részéről
az elnök*